

IZBA WYDAWCÓW PRASY

Stowarzyszenie Wydawców
REPROPOL

Droit de suite
(odpowiedzi na konsultacje)

Warszawa, 20.08.2012 r..

Pan
Bogdan Zdrojewski
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Ul. Krakowskie Przedmieście 15/17
00-071 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo DWIM/1188/12/MD z dnia 6 lipca 2012 - zaproszenie do konsultacji dotyczących stosowania w Polsce przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, które mówią o droit de suite - w związku z europejską dyskusją dotyczącą wdrożenia Dyrektywy 2001/84/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 września 2001 w sprawie prawa autora do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży oryginalnego egzemplarza dzieła sztuki - uprzejmie informujemy, że w latach 2005/2006 roku uczestniczyliśmy aktywnie w konsultacjach społecznych dotyczących wdrażania ww. dyrektywy do polskiego prawa przedstawiając stanowisko w sprawie, na wszystkich etapach postępowania legislacyjnego.

Odnosząc się do szczegółowych pytań zawartych w dokumencie konsultacyjnym przedstawiamy, co następuje:

1. Jakie kwoty w latach 2006 – 2012 zostały wypłacone podmiotom uprawnionym z tytułu droit de suite?

Brak danych

2. Czy Państwa zdaniem, definicja „zawodowej odsprzedaży”, zawarta w art. 19ª ust. 2 pr. aut. jest precyzyjnie sformułowana? Uprzejmie prosimy o wskazanie, jakiego typu wątpliwości mają Państwo w związku z powyższą definicją.

Już podczas procesu legislacyjnego, wskazywaliśmy na nieprawidłowość definicji zawodowej odsprzedaży przyjętej w art. 19² ust. 2 pr. aut. z zapisami dyrektywy. Problem mógł wynikać z nieprecyzyjnego tłumaczenia zapisu art. 1 ust. 2 Dyrektywy, z której wynika, że zawodowa odsprzedaż dotyczy tylko transakcji dokonywanych z udziałem profesjonalistów na rynku dzieł sztuki (*...shall apply to all acts of resale involving as sellers, buyers or intermediaries art market professionals, such as salesrooms, art galleries and in general any dealers in works of art*). Tymczasem art. 19² pr. aut. zawiera następującą definicję: zawodową odsprzedażą... są wszystkie czynności o charakterze odsprzedaży dokonywane, w ramach prowadzonej działalności, przez sprzedawców, kupujących, pośredników oraz inne podmioty zawodowo zajmujące się handlem dziełami sztuki lub rękopisami utworów literackich i muzycznych. Taki zapis może prowadzić do interpretacji, że np. jakakolwiek sprzedaż egzemplarza utworu fotograficznego w ramach działalności gospodarczej wydawnictwa jest zawodową odsprzedażą w rozumieniu pr. aut. Na marginesie powyższej uwagi należy stwierdzić, że do chwili obecnej nie zanotowaliśmy wśród swoich członków problemów związanych z stosowaniem w praktyce tej nieprecyzyjnej definicji- nie mniej z uwagi na możliwość takiej interpretacji postulujemy dostosowanie definicji zawodowej odsprzedaży do intencji wynikających z Dyrektywy

3. Ustawodawca polski, w nowelizacji pr. aut. w 2006 roku zrezygnował z przymusowego pośrednictwa organizacji zarządzającej prawami autorskimi w realizacji droit de suite. Czy Państwa zdaniem obowiązek pośrednictwa powinien zostać przywrócony? Jeśli tak, prosimy o wskazanie podmiotu/podmiotów, które mogłyby odpowiadać za pobieranie, zarządzanie i podział środków artystom.

Z uwagi na brak doświadczeń dotyczących obrotu dziełami sztuki, nie jesteśmy w stanie wykazać czy wprowadzenie przymusowego pośrednictwa organizacji zarządzającej prawami autorskimi w realizacji droit de suite przyczyniłoby się do usprawnienia procesu i zmniejszenia kosztów realizacji tego prawa na rzecz uprawnionych. Z uwagi na szeroką definicję dzieła sztuki i zastosowanie ww. przepisów nie tylko do utworów plastycznych, ale i fotograficznych, muzycznych i literackich jest kilka ozz, reprezentujących prawa podmiotów, do których ww. prawa należą takich jak ZAiKS, ZPAP, ZPAF trudno jest, więc wskazać jedną z nich.

4. Czy kwota minimalna, określona w art. 19 ust. 2 pr. aut., w wysokości 100 euro, jest właściwa z punktu widzenia realizacji droit de suite? Jeśli Państwa zdaniem kwota minimalna powinna być wyższa, uprzejmie prosimy o wskazanie jej wysokości wraz z uzasadnieniem.

W naszej ocenie kwota w wysokości 100 Euro nie jest właściwa z punktu realizacji prawa droit de suite. Wartość 100 euro jest zbyt niska do efektywnego wykonywania prawa droit de suite skoro koszty administrowania szacuje się na kwotę 50 euro za jedną transakcję. Może to w praktyce wpływać na ograniczanie handlu dziełami sztuki skoro, żeby Autor otrzymał 5 Euro, trzeba równocześnie wydać 50 euro. To podnosi cenę znacząco cenę transakcji - szczególnie tych o niskiej war-

tości. Aby koszt administrowania nie wpływał w taki sposób na cenę transakcji, wg nas wartość dzieła plastycznego powinna kształtować się na poziomie 500 Euro.

5. Czy z Państwa doświadczenia wynika, iż jest realizowany obowiązek prowadzenia dokumentacji niezbędnej do określenia należnego wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży oryginalnego egzemplarza? Jeśli istnieją trudności związane z realizacją tego obowiązku, uprzejmie prosimy o wskazanie, czego one dotyczą.

Brak danych

6. W Sprawozdaniu z realizacji Dyrektywy droit de suite, Komisja Europejska wskazuje, iż koszty administrowania prawem szacuje się na kwotę do 50 euro za transakcję. Uprzejmie prosimy o przekazanie informacji, jakie są średnie koszty administrowania prawem do wynagrodzenia w Polsce?

Brak danych

7. Jakie „dobre praktyki” należałoby rozważyć w celu usprawnienia realizowania prawa z tytułu odsprzedaży i usprawnienia zarządzania kosztami administracyjnymi przez podmioty zobowiązane do wypłaty wynagrodzenia twórcom lub ich spadkobiercom?

Dobłą praktyką byłoby stworzenie portalu internetowego stanowiącego swoistą platformę informacji w zakresie dzieł plastycznych podlegających droit de suite. Utwór taki wraz z określeniem ilości kopii uznawanych za oryginalne egzemplarze podlegałby rejestracji na portalu przy pierwszej odsprzedaży dokonywanej przez uprawnionego.

Ponadto uprawniony z tytułu droit de suite byłby zobowiązany do aktualizacji swoich danych pozwalających na wypłatę należnego mu z tego tytułu wynagrodzenia.

8. Jakie Państwa zdaniem powinny być wprowadzone sankcje w przypadku niewywiązanie się sprzedawcy z obowiązku zapłaty wynagrodzenia z tytułu droit de suite?

Analogiczne do reguły wynikającej z art. 79 ustawy pr. aut. to znaczy zapłaty do trzykrotności wynagrodzenia przewidzianego w ustawie w zależności od winy sprzedawcy

9. Czy mają Państwo inne uwagi dotyczące realizacji droit de suite w Polsce, których nie dotyczy żadne z dotychczasowych pytań kwestionariusza?

Wątpliwości nadal budzą następujące kwestie: wyróżnienie, jako odrębnej kategorii utworu fotograficznego, brak wyraźnego wskazania, że kopia musi być ustalona na materialnym nośniku, brak precyzyjnego wskazania liczby dopuszczalnej kopii, które są objęte droit de suite oraz jak już wykazano w pkt 2. treść definicji zawodowej odsprzedaży.

Zgodnie z treścią Dyrektywy fotografia jest wymieniona, jako kategoria dzieła plastycznego i w rozumieniu Dyrektywy nie ma wątpliwości, że oryginalnym egzemplarzem będzie ograniczona podpisana i ponumerowana liczba odbitek tak jak w przypadku litografii czy drzeworytu.

W polskim prawie w związku z art. 1 ustawy pr. aut. możliwa jest interpretacja, że oryginalnym egzemplarzem utworu fotograficznego jest nośnik z plikiem cyfrowym utrwalenia utworu fotograficznego (lub co gorsza sam plik), co z kolei może wywoływać problemy w zakresie obrotu utworami fotograficznymi w celu rozpowszechniania prowadzonego m.in. przez wydawców prasy. Stosownie do zapisu art. 1 ust.1 obowiązującego brzmienia ustawy utwór może być ustalony w jakiegokolwiek postaci, a więc i w formie pliku cyfrowego. Z kolei definicja zawodowej odsprzedaży może prowadzić do interpretacji, że jakakolwiek sprzedaż kopii utworu fotograficznego w ramach działalności gospodarczej wydawnictwa jest zawodową odsprzedażą w rozumieniu nowelizacji ustawy. W zestawieniu z możliwą interpretacją, że może się mieścić w tym obrót nośnikami z cyfrowymi plikami utworów fotograficznych powoduje sytuację, że każda transakcja wydawcy powyżej 100 EURO za jedno zdjęcie może zostać uznana za objęta prawem do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży.

Biorąc powyższe pod uwagę proponujemy wprowadzenie definicji utworu plastycznego i graficznego wyłącznie na potrzeby art. 19, tak, aby nie zakłócić odmiennej kwalifikacji kategorii utworów w zakresie pozostałych uregulowań ustawy stosownie do zapisów art. 1 ustawy o prawie autorskim, gdzie utwór fotograficzny, stanowi oddzielną kategorię utworów a z kolei utwór graficzny nie jest wyróżniony, jako osobna kategoria i stanowi rodzaj utworu plastycznego.

W naszej ocenie jest to niezbędne nie tylko ze względu na prawidłową interpretację zapisów ustawy pr. aut., ale również wynika z wymogu stawianego przez Dyrektywę, która nakłada obowiązek pełnej harmonizacji rodzajów utworów plastycznych i graficznych dla celów ustalenia prawa do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży.

Ponadto proponujemy doprecyzowanie definicji zawodowej odsprzedaży i wprowadzenie określonej ustawowo liczby kopii egzemplarzy podlegających droit de suite z wyraźnym doprecyzowaniem, że taka kopia musi być ustalona na materialnym nośniku.

Z poważaniem

PREZES
Marcin Hoffmann
Marcin Hoffmann

PREZES IW
Wiesław Podgórski
Wiesław Podgórski